

РОЗВИТОК ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

©2024 ЮРКІВ А. М.

УДК 336:399.92

JEL: F36; R58

Юрків А. М. Розвиток транскордонного співробітництва в умовах євроінтеграції України

Мета статті полягає в обґрунтуванні сутності та фінансових інструментів розвитку транскордонного співробітництва в умовах євроінтеграції України. Запропоновано розглядати транскордонне співробітництво як спільні, скоординовані дії, спрямовані на конвергенцію, синергізм, мультиплікативний ефект у вирішенні проблем суб'єктами та учасниками транскордонної співпраці шляхом реалізації програм і проектів з використанням традиційних і новітніх фінансових інструментів. Відзначено, що транскордонне співробітництво має три основні цілі. По-перше, сприяє економічному та соціальному розвитку прикордонних територій, що може привести до зростання нових підприємств і галузей. По-друге, спрямовується на загальні виклики, пов'язані з навколишнім середовищем, громадським здоров'ям, безпекою та захистом і має на меті створення кращих умов для мобільності людей, товарів і капіталу через кордони. Обґрунтовано позиції України щодо майбутнього членства в ЄС і можливості участі у програмах транскордонного співробітництва, на які зі структурних фондів ЄС на 2021–2027 рр. виділяються кошти через Європейський фонд регіонального розвитку та Інструмент сусідства, розвитку та міжнародного співробітництва. Тематичні пріоритети фінансування на новий програмний період визначені такі: стійкий, «зелений» прикордонний регіон; здоровий і привабливий прикордонний регіон; спільно діючий прикордонний регіон. Обґрунтовано можливості використання новітнього інструмента допомоги на етапі підготовки до вступу в ЄС – IPA, який спрямований на підтримку реформ шляхом надання фінансової та технічної допомоги. Ним можуть користуватися як наявні кандидати на вступ до ЄС, так і потенційні. Власні розрахунки автора засвідчили, що із сукупного обсягу операційного бюджету на 2021–2027 рр. за інструментом допомоги IPA III на етапі підготовки до вступу до ЄС найбільший обсяг фінансування буде спрямовано за ціллю – «зелений» порядок денний, стійке підключення (транспортні та комунікаційні зв'язки); на тематичну ціль «конкурентоспроможність і інклюзивне зростання»; на належне управління, узгодження з критерієм *acquis* ЄС, добросусідські відносини та стратегічну комунікацію; на верховенство права, основні права та демократію; на територіальне та транскордонне співробітництво. Подальші дослідження будуть спрямовані на розробку концептуальних засад і стратегічних напрямів розвитку транскордонного співробітництва.

Ключові слова: транскордонне співробітництво, транскордонний ефект, фінансові інструменти, програми, проекти, євроінтеграція.

Бібл.: 12.

Юрків Андрій Михайлович – здобувач ступеня доктора філософії, відділ регіональної фінансової політики, Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України (вул. Козельницька, 4, Львів, 79026, Україна)

E-mail: andryha1001@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-5080-6546>

UDC 336:399.92

JEL: F36; R58

Yurkiv A. M. Development of Cross-Border Cooperation in the Conditions of the European Integration of Ukraine

The aim of the article is to substantiate the essence and financial instruments for the development of cross-border cooperation in the context of Ukraine's European integration. It is proposed to consider cross-border cooperation as joint, coordinated actions aimed at convergence, synergy, multiplicative effect in solving problems by subjects and participants of cross-border cooperation through the implementation of programs and projects using traditional and new financial instruments. It is specified that cross-border cooperation has three main goals. First, it contributes to the economic and social development of border areas, which can lead to the growth in terms of new enterprises and industries. Secondly, it addresses common challenges related to the environment, public health, safety and security and aims to create better conditions for the mobility of people, goods and capital across borders. Ukraine's position on future membership in the EU and the possibility of participation in cross-border cooperation programs is substantiated, for which structural funds for 2021–2027 are allocated from the EU through the European Regional Development Fund and the Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument. The thematic priorities of funding for the new program period are as follows: a sustainable, green border region; a healthy and attractive border region; joint border region. The possibilities of using IPA, the latest instrument of assistance at the stage of preparation for accession to the EU, which is aimed at supporting reforms through the provision of financial and technical assistance, are substantiated. It can be used by both existing and potential candidates for the EU membership. The author's own calculations showed that out of the total volume of the operating budget for 2021–2027 under the assistance of the IPA III instrument in the pre-accession phase of the EU, the largest amount of funding will be directed to the the goal that is a «green» agenda, sustainable connectivity (transport and communication links); the thematic objective «Competitiveness and Inclusive Growth»; good governance, alignment with the EU *acquis* criterion, good neighbourly relations and strategic communication; the rule of law, fundamental rights and democracy; territorial and cross-border cooperation. Further research will be aimed at developing the conceptual foundations and strategic directions for the development of cross-border cooperation.

Keywords: cross-border cooperation, cross-border effect, financial instruments, programs, projects, European integration.

Bibl.: 12.

Yurkiv Andriy M. – Graduate of the degree of Doctor of Philosophy, Department of Regional Financial Policy, Institute of Regional Research named after M. I. Dolishnyi of the NAS of Ukraine (4 Kozelnytska Str., Lviv, 79026, Ukraine)

E-mail: andryha1001@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-5080-6546>

Транскордонне, міжрегіональне, транснаціональне співробітництво в сучасних умовах є важливим атрибутом міжнародних відносин і дієвим інструментом конвергенції на різних ієрархічних рівнях управління по обидві сторони кордонів. Спільні дії, програми та проекти дозволяють пришвидшити рух людей, капіталів, товарів, вирішувати економічні, екологічні, культурні, безпекові проблеми прикордонних регіонів з урахуванням їх спорідненості, спільної історичної та культурної спадщини. Вступ України до ЄС актуалізує необхідність подальшого розвитку транскордонного співробітництва як на загальнонаціональному, так і на регіональному рівнях з урахуванням новітніх підходів до фінансування та інструментів реалізації.

Варто зазначити, що наявні проблеми реалізації програм транскордонного співробітництва України та ЄС пов'язані з невідповідністю національного та європейського митного законодавства; диспропорціями в соціально-економічному розвитку, зумовленими війною та руйнуваннями інфраструктури; відсутністю достатніх джерел фінансування для реалізації великих інфраструктурних, регулярних і малих проектів.

Організаційні, економічні, фінансові механізми реалізації транскордонного співробітництва України та ЄС служили об'єктом наукових досліджень вітчизняних і закордонних учених, таких як: I. Nagy [1], J. Kurowska-Pysz, R. Castanho, J. Naranjo Gómez [3], R. Castanho, L. Loures, J. Fernández, L. Pozo [4], E. Brunet-Jailly [5], К. Гегедош [6], С. Тульчинська, С. Кириченко, А. Бут, В. Дубенець [7], В. Боярський [8], О. Копилук, О. Музичка, М. Бублик, П. Куцаб [9], R. Knippschild [10], P. Chamusca [11] та інших. Проте невирішеними залишаються питання, пов'язані з розвитком фінансових інструментів забезпечення транскордонного співробітництва на період до 2027 р., розробки механізмів реалізації програм і проектів співпраці в умовах здійснення адміністративно-територіальної реформи та воєнного стану.

Метою статті є обґрунтування сутності та фінансових інструментів розвитку транскордонного співробітництва в умовах євроінтеграції України.

В умовах війни, яка супроводжується руйнуваннями інфраструктури, міграцією населення, тимчасовою окупацією частини територій, транскордонне співробітництво України та ЄС стає дієвим засобом реалізації політики консолідації, розвитку прикордонних територій та подолання бар'єрної функції кордону.

Виконано в межах науково-дослідної теми НДР «Фінансова \політика забезпечення економічного зростання територіальних громад в умовах нестабільності» (державний реєстраційний номер 0122U200317).

Територіальне співробітництво поділяється на три напрями: транскордонне, транснаціональне та міжрегіональне. Згідно з дослідженням I. Nagy європейське територіальне співробітництво у процесі свого розвитку пройшло еволюцію від співпраці в рамках Європейського співтовариства, через формування євро регіонів до відкриття можливостей для країн Східної Європи, а отже, для їх економічного розвитку та вирівнювання в так званих периферійних прикордонних регіонах [1].

Згідно зі статтею 2 Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво (ТКС) – це будь-які спільні дії, спрямовані на посилення та поглиблення добросусідських відносин між територіальними общинами або владою, які знаходяться під юрисдикцією двох або декількох договірних сторін, та на укладання з цією метою будь-яких необхідних угод або досягнення домовленостей [2].

Науковці J. Kurowska-Pysz, R. A. Castanho, J. M. Naranjo Gómez стверджують, що транскордонне співробітництво полягає у створенні мережі зв'язків, які допомагають розвивати соціально-економічну співпрацю, дають можливість усунути культурні та соціальні бар'єри в місцевих громадах прикордоння [3]. Отже, такий підхід акцентує на можливості спільних зусиль у вирішенні спільних проблем у прикордонних регіонах двох або більше суміжних країн.

Схожий підхід простежується у R. Castanho, L. Loures, J. Fernández, L. Pozo, які стверджують, що прикордонні взаємодії досягли безпрецедентного рівня не лише завдяки їх потенціалу в територіальній інтеграції, але й з огляду на їх роль у наднаціональних процесах, таких як будівництво інфраструктура та планування в усьому світі. Автори виділили три чинники, які забезпечують розвиток і реалізацію проектів транскордонного співробітництва, а саме: 1) визначення чітких спільних цілей і генеральних планів; 2) сприяння політичній прозорості й ефективності проектів транскордонного співробітництва; 3) сприяння інтеграції та міграції між країнами [4].

E. Brunet-Jailly вважає головною метою транскордонного співробітництва вирішення спільних проблем, які виходять за межі національних кордонів, наприклад захист навколишнього середовища, культурний обмін або економічний розвиток [5].

Вітчизняний учений К. В. Гегедош розглядає транскордонне співробітництво як наукову теорію та один з розділів політичної економіки за напрямом дослідження – міжнародні відносини, що здійснюються на регіональному рівні прикордонних територій суміжних держав, в якому силами

державних і місцевих органів влади створюються умови для суспільно-корисного господарювання суб'єктів та учасників мікроекономічної системи в умовах кордонного розділення національних економік [6, с. 50]. Такий підхід підкреслює місце транскордонного співробітництва в розвитку міжнародних відносин та активізації співпраці у прикордонних регіонах різних країн.

С. О. Тульчинська, С. О. Кириченко, А. В. Бут і В. П. Дубенець поняття «транскордонний регіон» представляють як певну територіальну структуру, що охоплює території декількох держав, які мають спільний кордон і формують сприятливі умови для поглиблення соціально-економічної співпраці на цих територіях [7, с. 23]. Таким чином, наявність кордону є тим чинником, що вирізняє транскордонний регіон серед інших територіальних утворень.

У рамках суб'єктно-об'єктного підходу та з виокремленням особливих критеріїв до розкриття сутності транскордонного співробітництва трактує дане поняття В. Боярський, який вважає, що сучасне транскордонне співробітництво – це спільні колективні конструктивні заходи діяльносної спрямованості, що, *по-перше*, скеровані на розвиток відносин між територіально-адміністративними одиницями або владою (суб'єктний критерій); *по-друге*, такі суб'єкти в контекстуалізації топосу, тобто територіально, розташовано в рамках юрисдикції двох або більше, зазвичай суміжних держав (географічний критерій); *по-третє*, такі міжнародні відносини здійснюються у відповідних організаційних та організаційно-правових формах (організаційний критерій); *по-четверте*, визначення, вибір і використання таких форм та їх суб'єктів-учасників передбачає укладання відповідних угод між державами (нормативний критерій). Крім того, *по-п'яте*, в розумінні об'єктного критерію, в умовах міжнародних відносин, що реалізуються в рамках міждержавної інтеграції транскордонне співробітництво є багатостороннім (об'єктний критерій) [8, с. 21].

У монографії, яка розглядає організаційні та фінансові механізми розвитку транскордонного співробітництва, науковці акцентують на його спільних діях, вигодах і специфічних фінансових інструментах реалізації та трактують сутність поняття як дії, спрямовані на досягнення можливих спільних вигод у різноманітних сферах діяльності по обидві сторони кордонів суб'єктами й учасниками транскордонної співпраці через формування відповідних програм та проектів й інструментів їх реалізації [9, с. 21].

Транскордонне співробітництво також визначається як інституціоналізована співпраця між

регіональними та місцевими органами влади на прикордонній території сусідніх країн як усередині, так і на зовнішніх кордонах ЄС, спрямована на вирішення питань, які виходять за рамки окремих громад і включають соціальні аспекти, економічний розвиток, права меншин, транскордонну зайнятість і торгівлю, навколишнє середовище тощо [1].

Транскордонне співробітництво необхідне передусім для того, щоб мати можливість використовувати потенціал розвитку та взаємодоповнюваності прикордонних просторів. Відбувається транскордонне співробітництво між партнерами принаймні з двох держав у спільному прикордонному регіоні. Транскордонне співробітництво у сфері міського та просторового розвитку переважно формується через використання таких інструментів, як політика та стратегії, тимчасові проекти для розвитку відповідних прикордонних територій, заходи транскордонної координації планування [10].

На нашу думку, *транскордонне співробітництво* – це спільні, скоординовані дії, спрямовані на конвергенцію, синергізм, мультиплікативний ефект у вирішенні проблем суб'єктами й учасниками транскордонної співпраці шляхом реалізації програм і проектів з використанням традиційних і новітніх фінансових інструментів.

Варто зазначити, що транскордонне співробітництво має три основні цілі. *По-перше*, сприяє економічному та соціальному розвитку прикордонних територій, що може привести до виникнення нових підприємств і галузей. *По-друге*, спрямовується на загальні виклики, пов'язані з навколишнім середовищем, громадським здоров'ям, безпекою та захистом. Нарешті, транскордонне співробітництво має на меті створення кращих умов для мобільності людей, товарів і капіталу через кордони. Підтримуємо думку Р. Chamusca, що такі цілі мають вирішальне значення для створення сталого розвитку та зменшення відмінностей у рівнях життя на зовнішніх кордонах ЄС [11].

Незважаючи на воєнний стан, Україна продовжує брати участь у програмах транскордонного співробітництва, на які зі структурних фондів ЄС на 2021–2027 рр. виділяється 291 млн євро, з яких 144 млн євро із ЄФРР, 147 млн євро – з фондів Інструменту сусідства, розвитку та міжнародного співробітництва (NDICI). Тематичні пріоритети фінансування проектів на новий програмний період визначено такі: стійкий, «зелений» прикордонний регіон; здоровий і привабливий прикордонний регіон; спільно діючий прикордонний регіон.

Слід зазначити, що в Багаторічних фінансових рамках (БФР) політика згуртування перетворилася із простої фінансової підтримки окремих

проектів на складніший інструмент, заснований на більш вимогливих принципах реалізації, таких як багаторічне програмування, партнерство та взаємодоповнюваність. Отже, вже на етапі підготовки до вступу в ЄС для України велике значення матиме освоєння коштів, яке полягає у здатності та вмінні центрального, регіонального та місцевого рівнів створювати проекти та програми, що відповідають заявленим цілям, формувати механізми співфінансування, контролювати цільове використання коштів та їх ефективність.

Існує ще одна складова співпраці між країнами – членами ЄС і країною-претендентом, яка формується на ранньому етапі процесу вступу. Це стосується фінансування та технічної допомоги, яка надається країнам-претендентам з метою сприяння досягненню ними стандартів, необхідних для членства в ЄС. Ця допомога надається на етапі, що передуює вступу до ЄС, через різні інструменти, такі як Phare, ISPA, Sapard і CARDS. З 2006 р. фінансування надається через різні покоління фондів Інструменту допомоги на етапі підготовки країн-кандидатів із Західних Балкан і Туреччини до вступу в ЄС, а у випадку східноєвропейських країн – через фонди Європейського інструменту сусідства.

В умовах тривалої кризи, спричиненої пандемією коронавірусу в Європі та світі загалом, країни – члени ЄС продемонстрували безпрецедентну реакцію та використали новітні фінансові інструменти. Загальний розмір прийнятого фінансового пакета становив 1 824 млрд євро (у цінах 2018 р.). Пакет мав дві складові. Перша – це угода про чергові БФР, цього разу на період 2021–2027 рр. на суму 1074 млрд євро загалом, а друга – це угода про реалізацію програми NGEU як абсолютно нового фінансового інструменту ЄС на суму 750 млрд євро (у цінах 2018 р.).

Варто зазначити, що фінансування цілей у багаторічних фінансових рамках (БФР) ЄС становило у 2014–2020 рр. 1082 млрд євро та зросло за програмний період 2021–2027 рр. у 1,7 разу, до 1824 млрд євро. Багаторічні фінансові рамки відображають домовленості між державами – членами ЄС і парламентом щодо бюджетних пріоритетів, які полегшують процедуру формування бюджету та управління різними програмами. Вони встановлюють фінансові рамки для політики згуртування, окреслюючи загальну суму, виділену для різних фондів і програм протягом певного періоду, зазвичай семи років. Найбільший обсяг коштів у 2021–2027 рр. виділятиметься на згуртування, стійкість і цінності, що становитиме 60% загального обсягу, або 1100 млрд євро, з яких 34,4%, або 378 млрд євро, складатимуть ресурси БФР, 65,6%, або

722 млрд євро, – за інструментом NGEU. На таку ціль, як національні джерела та довкілля, заплаковано виділення 374 млрд євро, що склало 20,6% від загального обсягу; на розвиток ринку комунікацій, інновацій та цифровізації – 143 млрд євро, або 7,8%; на ЄС як глобальний партнер – 98 млрд євро, або 5,5%; на адміністрування – 73 млрд євро, або 4,0%; на управління міграцією та кордонами – 23 млрд євро, або 1,4%; на безпеку та оборону – 13 млрд євро, або 0,7%.

Новітній інструмент допомоги на етапі підготовки до вступу в ЄС – IPA (*Instrument for Pre-Accession assistance*) – спрямований на підтримку реформ шляхом надання фінансової та технічної допомоги. Ним можуть користуватися як чинні кандидати на вступ до ЄС, так і потенційні. Загальна сума витрат IPA III становить близько 14,2 млрд євро. Його основну мету поділено на п'ять тематичних пріоритетів: верховенство права, основні права та демократія, належне управління, узгодження з критерієм *acquis* ЄС; добросусідські відносини та стратегічна комунікація; «зелений» порядок денний, стійке підключення (транспортні та комунікаційні зв'язки); конкурентоспроможність та інклюзивне зростання; територіальне та транскордонне співробітництво.

Із сукупного обсягу операційного бюджету на 2021–2027 рр. за інструментом допомоги на етапі підготовки до вступу до ЄС IPA III найбільший обсяг фінансування – 42,25%, або 5860 млн грн, буде спрямовано за ціллю «зелений» порядок денний, стійке підключення (транспортні та комунікаційні зв'язки); на тематичну ціль конкурентоспроможність та інклюзивне зростання – 22,31%, або 3080 млн грн; на належне управління, узгодження з критерієм *acquis* ЄС, добросусідські відносини та стратегічну комунікацію – 16,59 % , або 2291 млн грн; на верховенство права, основні права і демократію – 15,13% , або 2089 млн грн; на територіальне та транскордонне співробітництво – 3,51%, або 485 млн грн. Варто зазначити, що фінансовий інструмент IPA III реалізується шляхом прямого, непрямого та спільного управління.

Програма Interreg NEXT Польща – Україна 2021–2027 рр. охоплює територію 177 128 км², а кількість населення становить 14,5 млн осіб. З боку Польщі це такі воєводства: Підляське, Люблінське, Підкарпатське, частина Мазовецького, з боку України – Волинська, Львівська, Закарпатська, Рівненська, Тернопільська та Івано-Франківська області. Основні тематичні цілі програми на 2021–2027 рр. такі:

- ✦ сприяння адаптації до зміни клімату, запобігання ризикам і підвищення стійкості до стихійних лих і катастроф з урахуванням екосистемних підходів;

- ✦ сприяння переходу до циркулярної та ресурсоефективної економіки;
- ✦ забезпечення рівного доступу до медичної допомоги та сприяння стійкості систем охорони здоров'я, включно з первинною медичною допомогою, сприянням переходу від інституційної допомоги до сімейної медицини та допомоги на рівні громад;
- ✦ підвищення ролі культури та сталого туризму в економічному розвитку, соціальній інклюзії та соціальних інновацій;
- ✦ підвищення ефективності державного управління шляхом сприяння правовому, адміністративному співробітництву та співпраці між громадянами, суб'єктами громадянського суспільства й установами, зокрема з метою усунення правових та інших перешкод у прикордонних регіонах;
- ✦ створення взаємної довіри шляхом підтримки заходів, що сприяють взаємодії між людьми;
- ✦ безпечніша та краще захищена Європа й інші [12].

Програма транскордонного співробітництва підтримує процеси розвитку на прикордонній території шляхом фінансування різноманітних проектів. Проекти, які фінансуються в рамках програми, демонструють транскордонний ефект не лише завдяки партнерству між інституціями країн, але насамперед завдяки результатам діяльності та позитивному впливу цих проектів на прикордонні території. Усі проекти, що фінансуються в рамках Програми, повинні бути некомерційними, сприяти поліпшенню якості життя мешканців у прикордонних регіонах Польщі та України. Кожен проект повинен базуватися на польсько-українському партнерстві, тому присутність щонайменше одного польського та щонайменше одного українського партнера є обов'язковою.

Потрібно враховувати засади співфінансування, транскордонного характеру та ефекту, партнерства, ефект взаємодії та впливу на прикордонну територію та її мешканців з обох боків кордону.

Проекти, що фінансуються в рамках Програми, повинні відповідати таким основним умовам:

- ✦ внесок у реалізацію пріоритетів і конкретних цілей Програми;
- ✦ внесок у зміцнення транскордонного співробітництва;
- ✦ дотримання всіх горизонтальних принципів ЄС і внесок в їх упровадження;
- ✦ реалізація проекту в рамках польсько-українського партнерства;

- ✦ виконання заходів на території підтримки Програми.

Отже, реалізація програм і проектів транскордонного співробітництва забезпечує євроінтеграційну спрямованість України, конвергенцію прикордонних регіонів у рамках реалізації економічних, культурних, соціальних, безпекових, екологічних, науково-технічних програм і проектів з використанням різноманітних фінансових інструментів, окремі з яких є новітніми на період 2021–2027 рр.

ВИСНОВКИ

Запропоновано розглядати транскордонне співробітництво як спільні, скоординовані дії, спрямовані на конвергенцію, синергізм, мультиплікативний ефект у вирішенні проблем суб'єктами та учасниками транскордонної співпраці шляхом реалізації програм і проектів з використанням традиційних і новітніх фінансових інструментів.

Обґрунтовано позиції України щодо майбутнього членства в ЄС і можливості участі у програмах транскордонного співробітництва, на які зі структурних фондів ЄС на 2021–2027 рр. виділяється кошти через Європейський фонд регіонального розвитку та Інструмент сусідства, розвитку та міжнародного співробітництва. Тематичні пріоритети фінансування на новий програмний період визначено такі: стійкий, «зелений» прикордонний регіон; здоровий і привабливий прикордонний регіон; спільно діючий прикордонний регіон.

Обґрунтовано можливості використання новітнього інструменту допомоги на етапі підготовки до вступу в ЄС – ІРА, який спрямований на підтримку реформ шляхом надання фінансової та технічної допомоги. Ним можуть користуватися як чинні кандидати на вступ до ЄС, так і потенційні.

Власні розрахунки автора засвідчили, що із сукупного обсягу операційного бюджету на 2021–2027 рр. за Інструментом допомоги на етапі підготовки до вступу до ЄС ІРА III найбільший обсяг фінансування буде спрямовано за ціллю «зелений» порядок денний, стійке підключення (транспортні та комунікаційні зв'язки); на тематичну ціль конкурентоспроможність та інклюзивне зростання; на належне управління, узгодження з критерієм *acquis* ЄС, добросусідські відносини та стратегічну комунікацію; на верховенство права, основні права та демократію; на територіальне та транскордонне співробітництво.

Подальші дослідження будуть спрямовані на розробку концептуальних засад і стратегічних напрямів розвитку транскордонного співробітництва. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Nagy I. Cross-border cooperation on the external borders of the EU and the impact of the received EU CBC funds on AP Vojvodina/Serbia. *Belgeo*. 2020. No. 2. DOI: <https://doi.org/10.4000/belgeo.38732>
2. Європейська рамкова конвенція про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями від 21.05.1980. URL: https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_106
3. Kurowska-Pysz J., Castanho R. A., Naranjo Gómez J. M. Cross-border cooperation – the barriers analysis and the recommendations. *Polish Journal of Management Studies*. 2018. Vol. 17. Nr. 2. S. 134–147. DOI: <https://doi.org/10.17512/pjms.2018.17.2.12>
4. Castanho R., Loures L., Fernández J., Pozo L. Identifying critical factors for success in Cross Border Cooperation (CBC) development projects. *Habitat International*. 2018. Vol. 72. P. 92–99. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.habitatint.2016.10.004>
5. Brunet-Jailly E. Cross-border cooperation: A global overview. *Alternatives: Global, Local, Political*. 2022. Vol. 47. Iss. 1. P. 3–17. DOI: <https://doi.org/10.1177/03043754211073463>
6. Геґедош К. В. Економічна філософія транскордонного маркетингу: становлення і розвиток в умовах цифрової інтеграції. *Маркетинг і цифрові технології*. 2022. Т. 6. № 1. С. 45–62. DOI: <https://doi.org/10.15276/mdt.6.1.2022.4>
7. Тульчинська С. О., Кириченко С. О., Бут А. В., Дубенець В. П. Стимулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств в умовах реалізації концепції транскордонного співробітництва. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 2. С. 20–23. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2019.2.20>
8. Боярський В. Транскордонне співробітництво: філософські та організаційні підходи до визначення ролі в системі міжнародного співробітництва. *European Political and Law Discourse*. 2020. Vol. 7. Iss. 3. P. 18–25. DOI: <https://doi.org/10.46340/eppd.2020.7.3.3>
9. Копилюк О. І., Музичка О. М., Бублик М. І., Куцаб П. А. Організаційні та фінансові механізми розвитку транскордонного співробітництва : монографія. Львів : СПОЛОМ, 2020. 207 с.
10. Knippschild R. Cooperation, cross-border. 2018. URL: <https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:0156-559911220>.
11. Chamusca P. Territorial Cooperation and Cross-Border Development: The Portuguese Dynamics. *Social Sciences*. 2024. Vol. 13. Iss. 2. Art. 108. DOI: <https://doi.org/10.3390/socsci13020108>
12. Програма Interreg NEXT Польща – Україна 2021–2027. URL: <https://pl-ua.eu/ua/news/>

REFERENCES

Boiarskyi, V. "Transkordonne spivrobitnytstvo: filofoski ta orhanizatsiini pidkhody do vyznachennia roli v systemi mizhnarodnoho spivrobitnytstva" [Cross-

- Border Cooperation: Philosophical and Organizational Approaches to Determining the Role in the System of International Cooperation]. *European Political and Law Discourse*, vol. 7, no. 3 (2020): 18–25. DOI: <https://doi.org/10.46340/eppd.2020.7.3.3>
- Brunet-Jailly, E. "Cross-border cooperation: A global overview". *Alternatives: Global, Local, Political*, vol. 47, no. 1 (2022): 3–17. DOI: <https://doi.org/10.1177/03043754211073463>
- Castanho, R. et al. "Identifying critical factors for success in Cross Border Cooperation (CBC) development projects". *Habitat International*, vol. 72 (2018): 92–99. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.habitatint.2016.10.004>
- Chamusca, P. "Territorial Cooperation and Cross-Border Development: The Portuguese Dynamics". *Social Sciences*, art. 108, vol. 13, no. 2 (2024). DOI: <https://doi.org/10.3390/socsci13020108>
- Hehedosh, K. V. "Ekonomichna filofosfia transkordonnoho marketynhu: stanovlennia i rozvytok v umovakh tsyfrovoy intehratsii" [Economic Philosophy of Cross-Bordermarketing: Formation and Development in Terms of Digital Integration]. *Marketynh i tsyfrovoy tekhnolohii*, vol. 6, no. 1 (2022): 45–62. DOI: <https://doi.org/10.15276/mdt.6.1.2022.4>
- Knippschild, R. "Cooperation, cross-border". 2018. <https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:0156-559911220>
- Kopyliuk, O. I. et al. *Orhanizatsiini ta finansovi mekhanizmy rozvytku transkordonnoho spivrobitnytstva* [Organizational and Financial Mechanisms for the Development of Cross-border Cooperation]. Lviv: SPLOM, 2020.
- Kurowska-Pysz, J., Castanho, R. A., and Naranjo, Gomez J. M. "Cross-border cooperation – the barriers analysis and the recommendations". *Polish Journal of Management Studies*, vol. 17, no. 2 (2018): 134–147. DOI: <https://doi.org/10.17512/pjms.2018.17.2.12>
- [Legal Act of Ukraine] (1980). https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_106
- Nagy, I. "Cross-border cooperation on the external borders of the EU and the impact of the received EU CBC funds on AP Vojvodina/Serbia". *Belgeo*, no. 2 (2020). DOI: <https://doi.org/10.4000/belgeo.38732>
- "Prohrama Interreg NEXT Polishcha – Ukraina 2021–2027" [Interreg NEXT Poland – Ukraine 2021–2027 Program]. <https://pl-ua.eu/ua/news/>
- Tulchynska, S. O. et al. "Stymuliuвання zovnishnyeko-nomichnoi diialnosti pidprijemstv v umovakh realizatsii kontseptsii transkordonnoho spivrobitnytstva" [Stimulation of Foreign Economic Activity of Enterprises in the Conditions of the Concept of Cross-Border Cooperation Implementation]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, no. 2 (2019): 20–23. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2019.2.20>

Науковий керівник – Копилюк О. І., доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри фінансів, економічної безпеки, банківської справи та страхового бізнесу Львівського торговельно-економічного університету